

Koksijde-strand na 3 herfststormen in 1996

M.-Th. Vanhaelen

We konden niet lang uitblazen na de twee zomerstormen (Vanhaelen, 1996) want heel vlug was er weer boeiend speurwerk te verrichten op het strand; we kregen immers 3 herfsttempeesten cadeau !

Het aanspoelsel was telkens zo overvloedig, dat ik me beperk tot het bespreken van de meest karakteristieke vondsten van elke storm, bijvoorbeeld zeer talrijke, zeldzame of levende soorten.

Eerste herfststorm : 13 september 1996 : hevige Noordwestenwind

Waarnemingen : 15-9 (KOK), 16-9 (KOK) en 17-9 (ODK)

- In de vloedlijn lag vooral veel rommel, waaronder een hele garderobe die al een tijd in zee had vertoefd, want alle soorten schoeisel, sjaals, polo's en petjes zaten vol kolonies zeeden, zeedraad, zeecypres, gekromde zeeborstel, enz....
- Als mollusken vielen vooral veel golfbrekerbewoners op : 100-den levende mossels, *Mytilus edulis*, meer dan 300 Japanse oesters, ± de helft levend en enkele 100-den gevlochten fuikhorens waarvan slechts één met stervend dier.
- In het medio-litoraal kropen 5 fluwelen zeemuizen, *Aphrodite aculeata* in kellen vol zeedennetjes en gezaagde zee-eik. Ook drie kolonies dodemansduin, *Aleyonium digitatum* lagen ertussen; één was opmerkelijk vers en groot : ± 10 cm x 5 cm x 1,5 cm.
- Wat lager was een zalm aangespoeld ! De kop was nog intact, maar al het vlees was bijna tot op de graat afgepikt ! (Een culinair feestje voor de meeuwen !) De totale lengte bedroeg 65 cm.
- De mooiste vondsten deed ik bij de eblijn : in kluwens hydropoliepen leefden 15 gewone pissebedden, *Idotea baltica* en 1 exemplaar van een andere pissebed *Idotea spec.* en bij het opschudden en omkeren van verse bruinwieren sprongen een 100-tal

strandvlooiën, *Talitrus saltator* (fig. 1.) in het rond. De pissebedden hadden opvallend mooie kleuren : 6 waren zo groen als darmwier; van de 9 licht- tot donkerbruine dieren waren er 3 volledig gespikkeld en 3 hadden witte vlekken op middenrug en langs de zijden. (Terloops weze hier gezegd dat, bij het vinden van verse en levende organismen, best dadelijk de kleur beschreven wordt, want deze verdwijnt of verandert meestal zéér vlug.)

- Tussen het talrijk aangespoelde bruinwier, vielen vooral zeer veel verse knotswierren, *Ascophyllum nodosum* op. Eén gezaagde zee-eik zat vast op een oude *Patella vulgata*.
- Bij de schaaldieren telde ik ondermeer 37 dode helmkrabben *Corystes cassivelaunus*: 24 mannetjes en 13 vrouwtjes.

Tweede herfststorm : 28 en 29 oktober 1996 : zuidwesterstorm (10 Beaufort)

Waarnemingen : 30-10, 31-10, 1-11, 2-11 en 3-11 te Koksijde

- Na deze zware storm zorgden vooral de Solenidae voor de verrassing : in 5 dagen raapte ik 137 *Ensis arcuatus*, 5 *Solen marginatus* en 2 *Ensis minor*. Het betrof hier telkens zeer verse lege doubletten. Het intensief zoeken tussen de bergen *Ensis directus* (lengte tot 17,3 cm) in de omgeving van de golfbrekers loonde dus de moeite!
- De opvallendste bivalve was wel de tapijtschelp : vele 1000-den grote doubletten *Venerupis senegalensis* sierden het strand; ik kon er 2 levende observeren.
- De afgeknotte gaper is aan een come-back bezig, nadat ze de laatste jaren wat zeldzamer aangespoelde : er lagen 8 levende en 24 verse, lege doubletten *Mya truncata*. Ook één vers *Mya arenaria*-doublet vond ik vrij dicht bij de eblijn.
- Op 30-10 had ik reeds 484 lege fuikhorens, *Nassarius reticulatus* opgeraapt, maar ik schat dat er wel 650 lagen! De volgende dagen vond ik er nog een 300-tal. Verse eikapseltjes met dooier van deze soort lagen er ook talrijk na deze storm.
- *Spisula subtruncata*, de geknotte strandschelp was de talrijkst levend aangespoelde soort : de eerste twee dagen noteerde ik telkens + 100.000 levenden!

- Weinig schaaldieren waren gestrand; toch viel mijn oog op 2 dode gewimperde zwemkrabben, *Liocarcinus arcuatus* en één schildje van deze soort. Zeer eigenaardig was de vondst van meer dan 20 juveniele *Pagurus bernhardus*, heremietkreeftjes in fuikhorens, doch er was geen enkele kleine heremiet, *Diogenes pugilator* te bespeuren.
- Ditmaal waren de roodwieren het opvallendst, met een 6-tal soorten, waaronder enkele 100-den toefjes *Plocamium cartilagineum*, het kammetjeswier, dat de voorbije zomer bijna nooit gevonden werd op het strand.

Derde herfststorm : 30 november 1996 : hevige westerstorm

Waarnemingen : 30-11 en 31-11 te Koksijde

Drie zware afzettingslijnen werden gecontroleerd.

- Ditmaal was *Venerupis senegalensis* nog veel talrijker over het ganse strand verspreid : 10.000-den grote, verse lege doubletten, sommigen tot 6 cm breed kon je bewonderen.
- En ook de afgeknotte gaper was weer goed vertegenwoordigd met 1 levende en 43 verse doubletten.
- De meeste messen lagen nu opgestapeld tegen het lange strandhoofd bij 't Vissersmonument. En opnieuw lag er 1 dubbel vers klein tafelmesheft en 1 dubbele verse messchede; 25 grote zwaardscheden konden eveneens van tussen de massa Amerikaanse zwaardscheden gehaald worden.
- In de vloedlijn vóór de Schipgatduinen bemerkte ik plots tussen een allegaartje van bivalven één verse lege gedoornde hartschelp, *Acanthocardia echinata* en ... nog geen 200m verder lag er weer zo een doublet ! Hun afmetingen : 5,7 cm x 5 cm en 4,8 cm x 4,5 cm.
- Alle fuikhorens oprapen, was weer onbegonnen werk ! Na 447 stuks hield ik het voor bekeken (sport genoeg gedaan!) en schatte (na mijn tocht) het aantal gestranden op minstens dubbel zoveel, zowat een 1000-tal dus. Eén levende *Nassarius*

reticulatus en één horentje met een vers dode *Diogenes pugilator* zaten tussen de verzamelde exemplaren.

- Om te besluiten kan die ene vis er nog wel bij : een dode paling, *Anguilla anguilla* van 90 cm.

Zo zien we dat, naargelang de windrichting en -sterkte, de accenten na iedere herfststorm anders lagen. Bovendien bieden de andere seizoenen nog meer afwisseling in specifiek stormaanspoelsel (zie Vanhaelen, 1996). Daarom wachten we nu ongedurig op de eerste zware stormen na de extreem harde winter 1996-1997. Na het witste en koudste winterstrand dat ik ooit zag (februari 1985 was ook niet te versmaden!) zullen er hoogstwaarschijnlijk zeeorganismen op het strand belanden, die we ook niet zo gauw te zien krijgen.

Literatuur

Vanhaelen, M.-Th., 1996. Veel leven op het Koksijdse strand na 2 stormen tijdens de zomer 1996. De Strandvlo 16(4) : 142-148.

**Lindegaarde 3
1830 Machelen**

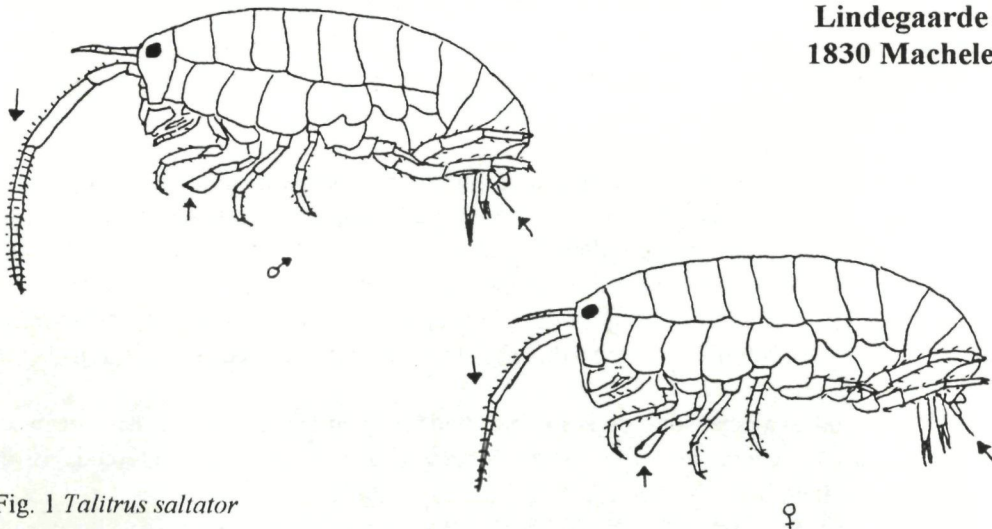

Fig. 1 *Talitrus saltator*

Figuren uit : fig. 1. *Talitrus saltator*. Tabellenserie van de Strandwerkgemeenschap. W. Dekker. 1978